

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 18 juni 2018
Betreft Overzicht verontreinigingen van winningslocaties op land en op zee

Ons kenmerk
DGETM-EO / 18017672

Uw kenmerk
2017Z11031

Geachte Voorzitter,

Op 11 oktober 2017 heeft mijn ambtsvoorganger toegezegd aan Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) te vragen een overzicht te maken van alle actieve en inactieve mijnbouwlocaties die na 1 januari 1987 zijn verontreinigd. Daarbij heeft mijn ambtsvoorganger ook toegezegd een overzicht te vragen van alle verontreinigingen die in de afgelopen drie jaar bij winningslocaties op zee zijn opgetreden. Met deze brief geef ik u deze overzichten en voldoe ik aan de toezegging.

Verontreinigingen bij mijnbouwlocaties op land

Het toezicht op bodemverontreiniging is vastgelegd in de Wet bodembescherming (Wbb). De Wbb stelt sinds 1 januari 1987 duidelijke regels ten aanzien van het optreden van verontreinigingen. Volgens artikel 13 van de Wbb is iedere mijnbouwexploitant verplicht om nieuwe bodemverontreinigingen te voorkomen en bestaat de verplichting om de verontreiniging - zoveel als technisch, financieel en ruimtelijk mogelijk is - te verwijderen.

Het lekken en morsen van vloeistoffen op mijnbouwlocaties die bodemverontreinigingen veroorzaken, moeten zo spoedig mogelijk aan SodM worden gemeld. De mijnbouwonderneming moet meteen de noodzakelijke herstelwerkzaamheden uitvoeren en de verontreinigde grond, zover dit redelijkerwijs mogelijk is, verwijderen. Aansluitend moet men onderzoeken of verdere sanering nodig is. Als de verontreiniging afdoende is verwijderd, dan heeft men aan het zorgplichtbeginsel voldaan.

Het komt voor dat de bodemverontreiniging zich onder een installatie of een fundatie bevindt. Het is dan redelijkerwijs niet mogelijk om de verontreiniging direct te verwijderen. De uiteindelijke sanering zal dan op een later tijdstip door het verantwoordelijke mijnbouwbedrijf moeten worden uitgevoerd. Zolang er nog niet gesaneerd is, wordt erop toegezien dat de risico's van de bodemverontreiniging worden beheerst. Dit kan door bijvoorbeeld de locatie te monitoren via peilbuizen, of door het grondwater weg te pompen en te zuiveren. Na de beëindiging van de mijnbouwactiviteiten en het verwijderen van het mijnbouwwerk zal het voor de verontreiniging verantwoordelijke bedrijf de bodemverontreiniging moeten saneren.

Er zijn in totaal vijf mijnbouwlocaties in Nederland waarvoor geldt dat er een bodemverontreiniging is ontstaan na 1 januari 1987 die op dit moment redelijkerwijs nog niet verwijderd kan worden. Het betreft drie locaties van mijnbouwbedrijf Vermilion en twee locaties van NAM. De mijnbouwondernemingen TAQA, ONE en Tulip hebben geen locaties waar een dergelijk situatie zich voordoet.

De bodemverontreiniging op de drie gasbehandelingslocaties van Vermilion (Garijp TC, Harlingen TC en Waalwijk TC) kan op dit moment nog niet worden opgeruimd en wordt gemonitord. Zodra het mogelijk is, en uiterlijk na bedrijfsbeëindiging en verwijdering van de installaties, zal de bodem op deze locaties worden gesaneerd. De twee mijnbouwlocaties van NAM zijn de gasbehandelingslocatie in Den Helder en het tankenpark in Delfzijl. Voor beide locaties geldt dat de bodemverontreiniging wordt gemonitord. Na het beëindigen van de mijnbouwactiviteiten en het verwijderen van de installatie zal een bodemonderzoek worden uitgevoerd en de aanwezige bodemverontreiniging zal conform de Wbb worden gesaneerd.

Verontreinigingen op zee

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is bevoegd gezag voor mijnbouwinstallaties op zee. SodM houdt toezicht op deze offshore installaties. Het is volgens de wet niet toegestaan om de zee te verontreinigen en iedereen moet dit zien te voorkomen. Alle verontreinigingen die plaatsvinden vanaf mijnbouwinstallaties op zee moeten direct worden gemeld aan SodM en aan de Kustwacht. Ten aanzien van het opruimen van een verontreiniging op zee is Rijkswaterstaat op grond van de Waterwet bevoegd.

Bij kleine incidenten draagt SodM de mijnbouwonderneming op om het incident te onderzoeken en daarover te rapporteren. SodM beoordeelt deze rapporten en kan het desbetreffende mijnbouwbedrijf een aanwijzing geven. Grotere incidenten worden door de toezichthouder zelf onderzocht. SodM rapporteert alle lozingen aan het Openbaar Ministerie en stelt desgevraagd een proces verbaal op. SodM heeft een overzicht gemaakt van alle verontreinigingen die in de afgelopen drie jaar rond mijnbouwinstallaties op zee zijn opgetreden (zie tabel 1).

In de afgelopen drie jaar (2015 tot en met 2017) zijn bij de ongeveer 150 offshore installaties 88 incidenten gemeld waarbij een vloeistof in de zee is terechtgekomen. De incidenten zijn wat betreft het volume als volgt in te delen: bij 61% van de gevallen betreft het een volume van maximaal 0,01 m³, bij 23% een volume van 0,01 m³ tot 1 m³ en bij 8% betrof het meer dan 1 m³. In 65% van de gevallen betrof het een incident met (hydraulische) olie, condensaat of diesel. In 26% betrof het blusmiddel, koelvloeistof, antivries of productiewater.

In totaal is er in de afgelopen drie jaar ongeveer 170m³ vloeistof gemorst in de zee. Deze gemorste vloeistof bestond uit 1% (hydraulische) olie, condensaat en diesel. Het grootste deel van de gemorste vloeistof (84%) betrof blusmiddel, koelvloeistof, antivries, en of productiewater. De vier grootste incidenten zijn

verantwoordelijk voor 95% van het totaal. Drie incidenten hebben geleid tot een proces-verbaal.

Het is aan de toezichthouder om te beoordelen of een verscherping van het programma voor offshore installaties aan de orde is. De wet is duidelijk en staat het verontreinigen van de zee door ongelukken waarbij vloeistoffen gemorst worden niet toe.

Eric Wiebes
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Tabel 1: overzicht van verontreinigingen van de zee (2015 – 2017)

Datum	Installatie	bedrijf	Lekkage, lozing (volume)	Oorzaak
06-2-2015	L 9-FF-1P	NAM	Condensaat, (4 l)	lekkende afsluiter
10-2-2015	K15-FA-1	NAM	Olie, (0,1 l)	tijdens schoonmaken van lekbak
18-3-2015	K 8-FA-1	NAM	Condensaat, (1 l)	lekkende leiding centrifuge
25-3-2015	G17D-A	GDF	Olie glans op zeeoppervlak, (5x50m: 0,02 l)	tijdens drainen procesvaten
05-4-2015	M 7-A	ONE	Olie glans op zeeoppervlak, (100 x 5000 m)	lekkende flens
06-4-2015	L 6-B	Wintershall	Hydraulische olie, (0,12 l)	lekkende leiding
11-4-2015	ENERGY ENDEAVOUR	NORTHOFF	Olie, (1 l)	koelwaterafvoer motoren
19-4-2015	K12-BP	GDF	Olie glans op zeeoppervlak, (40 x 10m)	lekkende blusslang
20-4-2015	PARAGON C461	PARAGON	Olie glans op zeeoppervlak, (15 km ² , 10 l)	lekkage van dek water
22-4-2015	P15C-PP	TAQA	Olie, (3 l)	overlopende olie/water afscheider
30-4-2015	Q 1 HELM-AP	PETROGAS	Diesel, (36 l)	tijdens vullen diesel dagtank
12-5-2015	G17D-A	GDF	Olie, (0,5 l)	door overlopende oliewaterscheider
13-5-2015	K14-FA-1C	NAM	Blusmiddel (AFFF), (48 l)	tijdens testen instrumentatie
13-5-2015	K18 KOTTER-P	Wintershall	Diesel, (hoeveelheid onbekend)	tijdens verladen
01-6-2015	P18-A	TAQA	Methanol, condensaat, (0,24 l)	tijdens drainen van een vat
12-6-2015	K 8-FA-3	NAM	Blusmiddel (AFFF), (20-30 l)	verkeerd ingestelde afsluiter
14-6-2015	HORIZON P9	PETROGAS	Olie glans op zeeoppervlak, (300 x 0,5 m)	storing olie/water scheider
15-6-2015	PARAGON C20051	PARAGON	Olie, (5-10 l)	tijdens snijden van de conductor
30-6-2015	K18-G2	Wintershall	Methanol, (1,5-2 m ³)	door een lekkende slang
30-6-2015	L 9-FF-1P	NAM	Blusmiddel (AFFF), (950 l)	uit een tank gelekt, proces verbaal opgesteld
01-7-2015	L 6-B	Wintershall	Methanol, (20 l)	lekkende draadverbinding
17-7-2015	L13-FC-1P	NAM	Blusmiddel (AFFF), (75 l)	onbedoeld afgaan blussysteem
10-8-2015	K 8-FA-3	NAM	Blusmiddel (AFFF), (9 l)	onbedoeld afgaan blussysteem
11-8-2015	K14-FA-1C	NAM	Olie, (enkele druppels)	tijdens drainen watertank
23-8-2015	K 8-FA-1	NAM	Glycol, (30 l)	lekkage door defecte pakking
02-9-2015	L10-PL	GDF	Diesel, (0,01 l)	losgeschoten slang tijdens verlading

13-9-2015	L10-AP	GDF	Olie, (0,1 l)	tijdens blussysteemtest
17-9-2015	K15-FA-1	NAM	Watercondensaatmengsel, (5-15m ³) met condensaat (50-100 l)	falende terugslagklep en afsluiter, proces verbaal opgesteld
04-11-2015	L10-AC	GDF	Olie, (0,48 l)	oorzaak onbekend
09-12-2015	SWIFT 10	SWIFT	Oil based mud, (75-90 l)	door slecht afgesloten klep
16-12-2015	L 6-B	Wintershall	Methanol (810 l)	lekkages uit leidingdelen
20-1-2016	K15-FB-1	NAM	Brine met 15% HCl, (25 l)	losgeschoten koppeling van slang
28-1-2016	K14-FA-1C	NAM	Gas en condensaat, (hoeveelheid onbekend)	doorzagen van een leiding naar het afblaassysteem
01-2-2016	P11-B DE RUYTER	DANA	Olie, (350 l)	via een afvoerpijp, proces verbaal opgesteld
10-3-2016	ENSCO 122	ENSCO	Water based Mud, (25 m3)	vloeistofslang losgeschoten tijdens boorwerkzaamheden.
15-3-2016	K15-FA-1	NAM	Hydraulische olie, (1-2 l)	lekkage door falen van balgje
02-4-2016	G17D-AP	ENGIE	Olie mengsel, (0,08 l)	testen brandblussysteem
11-4-2016	SWIFT 10	SWIFT	Oil based mud, (100 l)	verstopping in een leiding
25-5-2016	P 6-B	Wintershall	Diesel, (0,5 l)	lekkende flensverbinding
01-6-2016	K15-FB-1	NAM	Condensaat, (0,5 l)	openstaand ventiel
12-6-2016	K15-FB-1	NAM	Productiewater met 30% condensaat, (1,4 l)	door falend afvoerputje
13-6-2016	K15-FB-1	NAM	Condensaat, (8 l)	tijdens opstart onvoldoende scheiding
15-6-2016	K14-FA-1P	NAM	Smeerolie, (0,1 l)	wisselen van een pomp
26-6-2016	K15-FB-1	NAM	Productiewater, (5 l)	tijdens druktesten van leidingen
28-6-2016	P11-B DE RUYTER	DANA	Olie, (2 l)	door een lekkende afsluitring van het olieverladingssysteem
30-6-2016	G14-A	ENGIE	Olie, (0,09 l)	door lekkende leiding
06-7-2016	K14-FA-1P	NAM	Hydraulische olie, (0,5 l)	lekkende filter in het hydraulische systeem
07-7-2016	K14-FA-1P	NAM	Hydraulische olie, (0,5 l)	lekkage uit een op afstand bestuurbare onderwatercamera
15-7-2016	K 1-A	TOTAL	Condensaat, (0,05 l)	morsing loskoppelen slang
20-7-2016	P 6-A	Wintershall	Diesel, (5 l)	gebroken verladingsslang
28-7-2016	K18 KOTTER-P	Wintershall	Blusschuim, (50 l)	tijdens test blussysteem
15-8-2016	P15C-PP	TAQA	Olie, (0,5 l)	test brandblussysteem

28-8-2016	K 8-FA-3	NAM	Blusmiddel (AFFF), (25 l)	onbedoeld afgaan blussysteem
31-8-2016	L15-FA-1	ENGIE	Olie, (0,26 l)	via ontluchting van overlooptank
11-9-2016	L13-FC-1P	NAM	Antivries, (0-500 l)	lekkage uit afgasveiligheids-systeem
08-10-2016	K15-FB-1	NAM	zout water, (7 l)	drukverhoging annulaire ruimte van de put
09-10-2016	HORIZON P9	PETROGAS	Olie glans op zeeoppervlak, (50 x 10m)	door verstopte injector
18-10-2016	P15C-PP (RIJN C)	TAQA	Residu met olie, (1 l)	tijdens doorzagen leiding
02-11-2016	L 5-aD	ENGIE	Olie glans op zeeoppervlak, (10 l)	tijdens het buitengebruik stellen van een put
09-12-2016	D15-A	ENGIE	Hydraulische olie, (100 l)	afgebroken besturingsklep
25-12-2016	K18-G1	Wintershall	Hydraulische olie, (geen olie in zee wel in de put zelf)	put ingesloten tijdens werkzaamheden
22-1-2017	AME 2	NAM	Hydraulische olie, (5 l)	lek in leiding afsluiter
05-2-2017	L10-AR	ENGIE	Olie, (0,02 l)	lekkage in een pijpleiding van het gesloten drainage systeem
16-2-2017	P18-A»P15-D	TAQA	Methanol, (80-85m3) Corrosie inhibitor, (200 l)	Lekkage in pijpleiding
04-4-2017	P15A-DP	TAQA	Olie, (0,1 l)	druppels uit de gasafblaastoren
14-4-2017	Q 1 HELM-AP	PETROGAS	Diesel, (5 l)	Oorzaak onbekend
21-4-2017	L10-AP	ENGIE	Olie, (1 l)	onbedoeld afgaan blussysteem
03-6-2017	K14-FA-1C	NAM	Blusmiddel Towalex 3%, (150 l)	onbedoeld afgaan blussysteem
05-6-2017	P15C-PP	TAQA	Watercondensaatmengsel, (0,5 l)	door openstaande afsluiter
09-6-2017	Q13A-A	ENGIE	Olie, (0,005 l)	overlopende oliewaterscheider
14-6-2017	P15-D	TAQA	Watercondensaatmengsel, (30 l)	tijdens het uitwisselen van een corrosie-detectie-metaal
20-6-2017	K 8-FA-1	NAM	Olie, (onbekende hoeveelheid)	door openstaande afsluiter
23-6-2017	HORIZON P9	PETROGAS	Diesel, (onbekende hoeveelheid)	tijdens het verladen van diesel
25-6-2017	HORIZON P9	PETROGAS	Diesel, (< 1 l)	tijdens het verladen van diesel
30-6-2017	L13-FC-1P	NAM	Blusmiddel (AFFF), (30 l)	uitvallen lucht compressor
08-7-2017	Q 1 HELDER-AP	PETROGAS	Olie glans op zeeoppervlak, (0,5 l)	ontregelde olie/water -scheider
10-7-2017	Q 1 HELDER-AP	PETROGAS	Olie glans op zeeoppervlak, (0,03 l)	ontregelde olie/water-scheider
28-7-2017	L 8-P4	Wintershall	Productiewater, (300 l), Olie, (0,02 l)	overgelopen olie/water-scheider

12-8-2017	K15-FB-1	NAM	Productiewater, (hoeveelheid onbekend)	lek in een leiding
22-8-2017	K12-PCC	ENGIE	Oliegehalte in het overboordwater te hoog (120 ppm)	Storing olie/water-scheider
20-9-2017	MARKHAM J6	CENTRICA	Hydraulische olie (800 l)	lekkage bij noodafsluiter van gastransportleiding
28-9-2017	Q 1 HELDER-AW	PETROGAS	Olie, (0,01 l)	Ontregelde olie/water-scheider
02-10-2017	F 3-FB-AP	ENGIE	Koelvloeistof, (39 m3 milieuvriendelijk)	gebroken veiligheidsbreekplaat van een koelsystemen
10-10-2017	A12-A	PETROGAS	Thermaset (harsachtig), (<5 l)	losmaken leidingdeel bij reparatiewerkzaamheden
03-11-2017	P15-D	TAQA	Methanol, (1000 l)	defecte niveaumeting in tank
14-11-2017	K15-FB-1	NAM	Blusmiddel (AFFF), (700 l)	lage druk in het luchtsysteem
10-12-2017	L 2-FA-1	NAM	Hydraulische olie, (0,01 l)	lekkende hydraulische slang
26-12-2017	P15C-PP	TAQA	Olie, (5 l)	uit het afblaassysteem